

**Школска 2021/2022. година**

Окружно такмичење ученика гимназија и средњих стручних школа  
Књижевна олимпијада

I разред

Шифра: \_\_\_\_\_

1. Поред стихова на линијама напиши назив народне песме којој припадају.

„Неста блага, неста пријатеља.” \_\_\_\_\_

„Не чекај ме у двору бјелому,  
ни у двору, ни у роду мому.” \_\_\_\_\_

„Нит’ сам луда, нит’ одвише мудра,  
нит’ сам вила, да збијам облаке  
већ ђевојка да гледам преда се.” \_\_\_\_\_

2. Из следећег низа избаци појам који му не припада. Напиши га на линији.

анафора, алитерација, епифора, симплоха, палилогија

Појам који не припада низу је: \_\_\_\_\_.

3. Уношењем тражених појмова правилно попуни табелу.

| Назив књижевног дела | Писац                | Књижевна врста |
|----------------------|----------------------|----------------|
| „Пилипенда”          |                      | приповетка     |
|                      | Антон Павлович Чехов | новела         |
| <i>Антигона</i>      |                      |                |

4. Подвуци имена две особе које **нису повезане** са песмом „Почетак буне против дахија”.

ВУК КАРАЦИЋ, ФИЛИП ВИШЊИЋ, АЛБЕРТО ФОРТИС, КАРАЂОРЂЕ, СТАРАЦ МИЛИЈА

5. Пажљиво прочитај цитат из приповетке „Први пут с оцем на јутрење”, па одговори на захтев тако што ћеш заокружити слово испред тачног одговора.

„Само кад га понеше из куће, а баби заигра доња усна, дркће, дркће; прислонио се на врата, блед као крпа, па ћути.”

У наведеном исказу препознаје се врста карактеризације која се зове:

а) језичка; б) психолошка; в) социолошка; г) динамичка.

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
| 6.  | <p>Допуни исказ тако да буде тачан.</p> <p>У беседи <i>О причи и причању</i> Иво Андрић помиње легендарног приповедача чије причање као да је могло да продужи „илузију живота и трајања”. Име легендарног приповедача је: _____.</p>                                                                                                                                         |  |
| 7.  | <p>Заокружи једно слово испред низа стилских фигура које се јављају у наведеним стиховима.</p> <p>„Ђе си била, звијездо Данице?<br/>Ђе си била, ђе си дангубила,<br/>дангубила три бијела дана?”</p> <p>а) симплоха, персонификација, палилогија<br/>б) палилогија, стални епитет, анафора<br/>в) оксиморон, епифора, персонификација</p>                                     |  |
| 8.  | <p>Уписивањем одговарајућих појмова на празне линије допуни исказ тако да буде тачан.</p> <p>После потопа који је Бог послао, Ноје из барке пушта птицу _____,<br/>која у повратку у кљуну доноси лист _____. На основу тога Ноје закључује да ниво воде опада.</p>                                                                                                           |  |
| 9.  | <p>Обрати пажњу на подвучени део стиха и одговори на захтев испод.</p> <p>„Царе Лазо, <u>од Србије главо</u>”</p> <p>У подвученом делу стиха препознаје се стилска фигура _____.</p>                                                                                                                                                                                          |  |
| 10. | <p>Пажљиво прочитај наведени одломак и заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>„Чули сте да је казано:<br/>око за око, и зуб за зуб.<br/>А ја вам кажем да се не<br/>браните ода зла, него ако те ко<br/>удари по десноме твом образу,<br/>обрни му и други;”</p> <p>Наведени исказ изговара:</p> <p>а) Антигона; б) Гилгамеш; в) Исус Христ; г) Креонт; д) Ахилеј.</p> |  |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |
| 11. | <p>Пажљиво прочитај наведени одломак и одговори на захтеве испод.</p> <p>„[...] онај кога се сви бојаху и од кога трептаху све земље, тај је изгледао као један од туђинаца, убог [...]”</p> <p>Име јунака на кога се односи наведени исказ је: _____.</p> <p>Наведени исказ је из дела _____, чији је аутор _____.</p>                    |  |
| 12. | <p>Поред тачних исказа стави слово Т, поред нетачних Н.</p> <p>а) Жанр житија води порекло од првих записа у деветом веку. _____</p> <p>б) Парабола је поучна прича са пренесеним значењем. _____</p> <p>в) Слово је жанр средњовековне књижевности, најчешће краћег облика, понекад у похвалном тону. _____</p>                           |  |
| 13. | <p>Допуни исказ тако да буде тачан.</p> <p><i>Похвалу Светом кнезу Лазару</i> саставила је монахиња Јефимија почетком _____ века. Дело је наменила манастиру _____. У <i>Похвали</i> се обраћа кнезу Лазару, од кога тражи да од Бога измоли победу за синове _____ и _____.</p>                                                           |  |
| 14. | <p>Пажљиво прочитај наведене исказе и одговори на захтеве испод.</p> <p>У делу <i>Слово љубве</i> деспота Стефана Лазаревића каже се: „Лето и пролеће Господ сазда, као што и певач (псалмопевац) рече...”.</p> <p>Име певача (псалмопевца) који се помиње је краљ _____.</p>                                                              |  |
| 15. | <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>Разлог сукоба Марка Краљевића и његовог брата Андријаша је:</p> <p>а) молитвена чаша; б) соко; в) коњ; г) сабља; д) хрт.</p>                                                                                                                                                              |  |
| 16. | <p>У поља поред наслова дела упиши број који се односи на појмове из низа са десне стране (интернационалне мотиве), у вези са наведеним делима.</p> <p>„Диоба Јакшића” _____</p> <p>„Ропство Јанковић Стојана” _____</p> <p>„Кнежева вечера” _____</p> <p>1. повратак јунака из туђине<br/>2. Јудина издаја<br/>3. сукоб Каина и Авеља</p> |  |

|                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |           |                     |               |                      |               |                     |           |                    |             |  |
|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----------|---------------------|---------------|----------------------|---------------|---------------------|-----------|--------------------|-------------|--|
|                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |           |                     |               |                      |               |                     |           |                    |             |  |
| 17.                  | <p>Допуни исказ тако да буде тачан.</p> <p>У песми <i>Диоба Јакишића</i> неколико догађаја Дмитру Јакшићу наговештава неповољна збивања. Прво његовом соколу десно крило слама _____ (назив птице), а потом његов коњ ломи ноге на уласку у град _____.</p>                                                                                                                                                                                                                    |                  |           |                     |               |                      |               |                     |           |                    |             |  |
| 18.                  | <p>Допуни следећу реченицу.</p> <p>Приповедач (наратор) који излаже след догађаја у песми <i>Диоба Јакишића</i> је _____.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |           |                     |               |                      |               |                     |           |                    |             |  |
| 19.                  | <p>Поред имена јунака напиши одговарајући број, тако да повежеш јунака са особином коју му придаје кнез Лазар док изговара здравицу на вечери пред Косовски бој.</p> <table><tr><td>Југ-Богдан _____</td><td>1. милост</td></tr><tr><td>Вук Бранковић _____</td><td>2. господство</td></tr><tr><td>Девет Југовића _____</td><td>3. старјештво</td></tr><tr><td>Косанчић Иван _____</td><td>4. љепота</td></tr><tr><td>Милош Обилић _____</td><td>5. јунаштво</td></tr></table> | Југ-Богдан _____ | 1. милост | Вук Бранковић _____ | 2. господство | Девет Југовића _____ | 3. старјештво | Косанчић Иван _____ | 4. љепота | Милош Обилић _____ | 5. јунаштво |  |
| Југ-Богдан _____     | 1. милост                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                  |           |                     |               |                      |               |                     |           |                    |             |  |
| Вук Бранковић _____  | 2. господство                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |           |                     |               |                      |               |                     |           |                    |             |  |
| Девет Југовића _____ | 3. старјештво                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |           |                     |               |                      |               |                     |           |                    |             |  |
| Косанчић Иван _____  | 4. љепота                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                  |           |                     |               |                      |               |                     |           |                    |             |  |
| Милош Обилић _____   | 5. јунаштво                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                  |           |                     |               |                      |               |                     |           |                    |             |  |
| 20.                  | <p>Пажљиво прочитај наведене стихове и одговори на захтев испод.</p> <p>„А тако ми Бога великога!<br/>Ја ћу отић' сјутра у Косово,<br/>и заклаћу турског цар-Мурата,<br/>и стаћу му ногом под гроце;”</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора. Наведени исказ уобличен је тако да представља:</p> <p>а) заклетву; б) претњу; в) клетву; г) проклињање; д) слутњу.</p>                                                                                                     |                  |           |                     |               |                      |               |                     |           |                    |             |  |

Тест прегледао/ла: \_\_\_\_\_

Укупни број бодова: \_\_\_\_\_

| Школска 2021/2022. година                                    |                                                                                                                                                                                                                                                |                      |                |                                                 |
|--------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------|-------------------------------------------------|
| Окружно такмичење ученика гимназија и средњих стручних школа |                                                                                                                                                                                                                                                |                      |                |                                                 |
| Књижевна олимпијада                                          |                                                                                                                                                                                                                                                |                      |                |                                                 |
| Решења                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                |                      |                |                                                 |
| I разред                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                |                      |                |                                                 |
| Пит<br>ање                                                   | Тачан одговор                                                                                                                                                                                                                                  |                      |                | Кључ за<br>оцењивање                            |
| 1.                                                           | „Бановић Страхиња”<br>„Хасанагиница”<br>„Српска дјевојка”                                                                                                                                                                                      |                      |                | Све тачно – 1 бод.                              |
| 2.                                                           | алитерација                                                                                                                                                                                                                                    |                      |                | 1 бод                                           |
| 3.                                                           | Назив књижевног дела                                                                                                                                                                                                                           | Писац                | Књижевна врста | Све тачно – 1 бод.                              |
|                                                              | „Пилипенда”                                                                                                                                                                                                                                    | Симо Матавуљ         | приповетка     |                                                 |
|                                                              | „Туга”                                                                                                                                                                                                                                         | Антон Павлович Чехов | новела         |                                                 |
|                                                              | Антигона                                                                                                                                                                                                                                       | Софокле              | трагедија      |                                                 |
| 4.                                                           | г) Старац Милија д) Алберто Фортис                                                                                                                                                                                                             |                      |                | Оба тачно подвучена и ништа нетачно – 1 бод.    |
| 5.                                                           | б) психолошка                                                                                                                                                                                                                                  |                      |                | 1 бод                                           |
| 6.                                                           | Шехерезада                                                                                                                                                                                                                                     |                      |                | 1 бод                                           |
| 7.                                                           | б) палилогија, стални епитет, анафора                                                                                                                                                                                                          |                      |                | 1 бод                                           |
| 8.                                                           | ластавицу/голуба, маслине                                                                                                                                                                                                                      |                      |                | Оба тачна – 1 бод.                              |
| 9.                                                           | Признаје се или метафора, или метонимија (синегдоха).                                                                                                                                                                                          |                      |                | 1 бод                                           |
| 10.                                                          | в) Исус Христ (Исус, Христ/ос/)                                                                                                                                                                                                                |                      |                | 1 бод                                           |
| 11.                                                          | Стефан Немања (Свети Симеон), <i>Житије Светог Симеона</i> , Свети Сава                                                                                                                                                                        |                      |                | Све тачно – 1 бод.                              |
| 12.                                                          | а) Жанр житија води порекло од првих записа у деветом веку. <b>Н</b><br>б) Парабола је поучна прича са пренесеним значењем. <b>Т</b><br>в) Слово је жанр средњовековне књижевности, најчешће краћег облика, понекад у похвалном тону. <b>Т</b> |                      |                | 1 бод, ако су сви одговори тачни, без нетачних. |
| 13.                                                          | 15. (век); Раваница; Вука и Стефана (редослед навођења имена није битан)                                                                                                                                                                       |                      |                | Све тачно – 1 бод.                              |

|     |                                                                                          |                                           |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
|     |                                                                                          |                                           |
| 14. | (краљ) Давид                                                                             | 1 бод                                     |
| 15. | в) коњ                                                                                   | 1 бод                                     |
| 16. | „Диоба Јакшића” 3<br>„Ропство Јанковић Стојана” 1<br>„Кнежева вечера” 2                  | Све тачно – 1 бод.                        |
| 17. | утва златокрила, Биоград (Београд)                                                       | Оба тачна – 1 бод.                        |
| 18. | звијезда (звезда) Даница                                                                 | 1 бод                                     |
| 19. | Југ-Богдан 3<br>Вук Бранковић 2<br>Девет Југовића 1<br>Косанчић Иван 4<br>Милош Обилић 5 | Три, четири или<br>пет тачних – 1<br>бод. |
| 20. | а) заклетву                                                                              | 1 бод                                     |